

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci žalobkyně: **Psychiatrická nemocnice Bohnice**, se sídlem Ústavní 91/7, Praha 8, IČ: 00064220, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého nám. 375/4, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10.7.2015, č.j. MZDR 20119/2015-3/PRO,

t a k t o:

- I.** Žaloba **s e z a m í t á.**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Žalobkyně napadla shora uvedené správní rozhodnutí, kterým bylo změněno rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru správních činností ve zdravotnictví a sociální péče, ze dne 8.4.2015, č.j. MHMP/570455/2015. Pravomocně bylo rozhodnuto tak, že žalobkyni byla uložena pokuta ve výši 15.000,- Kč podle ust. § 117 odst. 4 písm. a) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*zákon o zdravotních službách*“), a to za skutek, že porušila povinnost mlčenlivosti podle ust. § 51 odst. 1 tohoto zákona, když se podáním ze dne XXXX obrátila na XXXXXXXX, přičemž v tomto podání uvedla osobní údaje pacienta XXXXXXXX a na připojené faktuře v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb – náhradou na léčebnou péči. Tímto jednáním žalobkyně porušila ust. § 117 odst. 3 písm. d) zákona o zdravotních službách. Zároveň bylo rozhodnuto o náhradě nákladů správního řízení.

[2] Žalobkyně v žalobě (částečně obsahově obdobně, jako v podaném odvolání a jeho doplnění, částečně nově) uplatnila tyto žalobní body, jimiž je soud při svém přezkumu napadeného správního aktu vázán. Nerozporovala skutkové okolnosti věci, nesouhlasila však s právním závěrem veřejné správy, stejně jako s výší uložené pokuty, proto se domáhala zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Nejprve namítl věcnou nepříslušnost správního orgánu, což opíral o to, že před přijetím zákona o zdravotních službách vykonával dohledovou činnost nad poskytovateli zdravotních služeb zejména Úřad pro ochranu osobních údajů, po nabytí účinnosti tohoto zákona jsou to především krajské úřady, i po přijetí tohoto zákona však nadále trvá příslušnost Úřadu pro ochranu osobních údajů podle ust. § 9 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (dále také jen „zákon o ochraně osobních údajů“). Žalobkyně v této souvislosti uvádí příkladmo subjekt, u něhož tento Úřad pro ochranu osobních údajů provedl kontrolu (XXXXXXXXXX). Žalobkyně je toho názoru, že rozlišení jednotlivých úřadů spočívá v tom, zda údaje a dokumenty související s primární činností poskytovatele zdravotních služeb, tj. zdravotní péčí, nebo údaje a dokumenty související s jeho sekundární činností administrativní a ekonomickou. V této věci šlo o sekundární činnost, proto věcně příslušným měl být Úřad pro ochranu osobních údajů.

[3] Žalobkyně nesouhlasí s tím, že by naplnila formální stránky správního deliktu. Poukázala na náležitosti účetního dokladu podle ust. § 11 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“), když tyto náležitosti splnila a plnění označila pouze kódem. Aby mohla zahájit řízení pro vymáhání pohledávky, musela vyrozumět dlužníka o jeho dluhu a následně mu předat předžalobní výzvu. Kontaktování dlužníka prostřednictvím správního orgánu je podle názoru žalobkyně naplněním ust. § 142a občanského soudního řádu, proto by se na předání této faktury mělo vztáhnout ust. § 51 odst. 3 zákona o zdravotních službách. Pojem občanskoprávní řízení, které je v občanském soudním řádu uvedeno, zahrnuje i zaslání předžalobní výzvy, ačkoliv samo řízení před soudem ještě neprobíhá.

[4] Žalobkyně dále namítá, že nedošlo k naplnění materiální stránky správního deliktu. Nemocnice vyčerpala všechny dostupné prostředky, jak kontaktovat neplatícího pacienta, fakturu předala nikoliv prostřednictvím jakékoliv třetí osoby, ale jedné možné kvalifikované osoby XXXXXXXX vázaného mlčenlivostí. Upozornila, že telefonicky předtím XXXXXX kontaktovala, ten však odmítl doručit soukromou korespondenci a žádal o prokázání, že o soukromou korespondenci nejde. Poukázala v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.10.2008, čj. 7 Afs 27/2008-46, podle jejího názoru je stupeň společenské nebezpečnosti nepatrný, neboť s obsahem faktury se seznámila pouze jedna osoba, a to diplomat vázaný mlčenlivostí.

[5] Žalobkyně pak namítá nepřiměřenou výši uložené pokuty, když poukázala na jiné případy, kdy Úřad pro ochranu osobních údajů uložil pokuty v nižší výměře (1.000,- Kč za zaslání faktury s kódem diagnózy, 8.000,- Kč, kdy praktický lékař předal pacientovi mj. zdravotní karty obsahující zdravotnickou dokumentaci jeho manželky a matky, 6.000,- Kč, kdy praktická lékařka zaslala zdravotnickou dokumentaci kurýrem, ten ji ztratil). Ohledně správního trestání podle ust. § 117 odst. 3 písm. d) zákona o zdravotních službách krajské úřady dosud rozhodovaly tak, že 11 z nich nezahájilo dosud správní řízení, další pak uložil pokutu 5.000,- Kč kdy lékař zaslal zdravotnickou dokumentaci správnímu orgánu, aniž byl pacientem zproštěn mlčenlivosti, 10.000,- Kč kdy i přes odmítnutí pacientky lékař umožnil přítomnost zaměstnavatele, a dva úřady zahájily dvě správní řízení.

[6] V poslední části žaloby, kterou žalobkyně nazvala „akademická doktrína a dosavadní stanoviska Ministerstva zdravotnictví ČR“, uvádí, že otázka rozsahu povinné mlčenlivosti ve zdravotnictví je předmětem odborné debaty a zmiňuje různé zveřejněné názory (Jan Buriánek, Jan Vondráček, Vladimíra Dvořáková, Martin Holcát, Pavel Uherek), kdy podle jejího názoru je hranice povinné mlčenlivosti mnohdy nezřetelná a povinnost mlčenlivosti se vztahuje na vlastní obsah zdravotnické dokumentace, nikoliv však na faktury nebo informaci o návštěvě zdravotnického zařízení. Poukázala na to, že koncem roku 211 nemocnice s ohledem na přijetí zákona o zdravotních službách, zvažovali, zda se nedopustí deliktu postoupením pohledávek vůči pacientům třetím subjektům. Žalobkyně se vyžádala i stanovisko zřizovatele (ministerstvo zdravotnictví), které ve stanovisku ze dne 12.10.2011 uvedlo, že není souhlas zřizovatele nutný, kdy žalobkyně legitimně očekávala, že postupování faktury třetí osobě není porušením mlčenlivosti. V této souvislosti poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.2.2015, sp. zn. 1 As 113/2012, kdy zákon nebyl jednoznačný a účastník řízení jednal v dobré víře v předchozí stanoviska správního orgánu.

[7] Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhoval ji zamítnout jako nedůvodnou, přičemž ve vyjádření uváděl obsahově tytéž skutečnosti, jako v odůvodnění napadeného správního aktu.

[8] K podání žalovaného podal žalobce repliku, v níž setrval na svých právních názorech, zaslal rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.12.2009, čj. 22 Ca 210/2009-25 k rozsahu povinné mlčenlivosti.

[9] Při ústním jednání účastníci na svých procesních návrzích setrvali.

[10] Z předloženého správního spisu jsou patrné tyto pro posouzení důvodnosti podané žaloby podstatné skutečnosti.

[11] V odůvodnění napadeného správního rozhodnutí je mj. uvedeno, že námitka věcné nepřislušnosti není důvodná, podle popisu skutku se jedná o uvedení informací o tom, jaké vyšetření bylo provedeno konkrétnímu pacientovi, jedná se tak o údaje o zdravotním stavu. Porušení povinnosti mlčenlivosti podle zákona o zdravotních službách je speciální úpravou povinností poskytovatele zdravotních služeb a není rozhodné, na jakém nosiči jsou tyto informace zachyceny, nemusí se tak jednat o zdravotnickou dokumentaci, rozhodné je, zda sdělením určité informace o pacientovi je zasaženo do ochrany jeho soukromého a rodinného života. Faktura není zdravotnickou dokumentací, zde se však jedná o souhrn údajů uvedených na faktuře s průvodním dopisem. Rozlišování, o jakou konkrétní činnost poskytovatele v tom kterém případě v souvislosti s uloženou povinností mlčenlivosti zákon nerozlišuje, není tak rozhodné, zda k porušení došlo v souvislosti s primární péčí či při činnosti administrativně ekonomické. Výsledek je v obou případech stejný, a tím je zásah do soukromého a rodinného života pacienta. Stanoviska (na něž žalobce upozorňuje v obecné rovině i v žalobě) nejsou pro správní řízení relevantní, přičemž tento problém ani neřeší a nejedná se tak ani o výkladovou praxi. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.2.2015, sp. zn. 1 As 113/2012, se týkal nekonzistentnosti správní praxe Úřadu pro ochranu osobních údajů, což není pro tento případ přiléhavé.

[12] Ohledně námitek uplatněných ve správním řízení ohledně výše uložené pokuty je nejprve zmíněna zákonná úprava a sazba pokuty (1 milion Kč), poté je uvedeno, že se typově jedná o závažný delikt a jednání, které je společensky navýsost škodlivé, mající dopad do soukromého a veřejného života pacienta. Jako polehčující okolnost bylo hodnoceno, že se

žalobkyně jiného porušení zákona o zdravotních službách nedopustila, spolupracovala, a že se jednalo o porušení povinné mlčenlivosti vůči pouze jednomu pacientovi, nebylo zjištěno, že by se s těmito údaji seznámilo více osob, ale pouze jedna ve speciálním postavení XXXXXXXX, stejně jako skutečnost, že výsledek vyšetření nebyl součástí faktury, i to, že se žalobkyně sledovala legitimní cíl ve snaze vymoci dlužnou částku za pacientem. Za přitěžující okolnost bylo shledáno to, že se jednalo o citlivé osobní údaje z velmi intimní oblasti lidského života, v průvodním dopise byly specifikovány osobní údaje, aby bylo určitelné, o jakou osobu se jedná.

[13] Ve správním spise je pak dále obsažena mj. předmětná faktura, průvodní dopis k ní, který obsahuje údaje uvedené v odůvodnění správního rozhodnutí, podání žalobkyně i prvostupňové správní rozhodnutí (tyto skutečnosti nejsou mezi účastníky sporné).

[14] Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvažil takto.

[15] Podle ust. § 51 odst. 1 - 4 zákona o zdravotních službách, ve znění účinném v rozhodné době: „(1) Poskytovatel je povinen zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb.

(2) Za porušení povinné mlčenlivosti se nepovažuje

a) předávání informací nezbytných pro zajištění návaznosti poskytovaných zdravotních služeb,

b) sdělování údajů nebo jiných skutečností, je-li poskytovatel zproštěn pacientem, popřípadě zákonným zástupcem pacienta, mlčenlivosti a sděluje-li údaje nebo tyto skutečnosti v rozsahu zproštění,

c) sdělování, popřípadě oznamování údajů nebo jiných skutečností podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, pokud z tohoto zákona nebo jiných právních předpisů vyplývá, že údaje nebo skutečnosti lze sdělit bez souhlasu pacienta,

d) sdělování údajů nebo jiných skutečností pro potřeby trestního řízení způsobem stanoveným právními předpisy upravujícími trestní řízení; za porušení povinné mlčenlivosti se rovněž nepovažuje sdělování údajů nebo jiných skutečností při plnění zákonem uložené povinnosti přezkázat nebo oznámit spáchání trestného činu.

(3) Za porušení povinné mlčenlivosti se dále nepovažuje sdělování údajů nebo jiných skutečností poskytovatelem v nezbytném rozsahu pro ochranu vlastních práv v trestním řízení, občanskoprávním řízení, rozhodčím řízení a ve správním řízení nebo sdělování skutečností soudu nebo jinému orgánu, je-li předmětem řízení před soudem nebo jiným orgánem spor mezi poskytovatelem, popřípadě jeho zaměstnancem, a pacientem nebo jinou osobou uplatňující práva na náhradu škody nebo ochranu osobnosti v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb; v této souvislosti je poskytovatel oprávněn předat soudnímu znalci, znaleckému ústavu, komoře nebo odborníkovi, kterého si zvolí, též kopii zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi za účelem vypracování znaleckého nebo odborného posudku vyžádaného obhájebou, nebo účastníkem v občanském soudním řízení. To platí obdobně pro sdělování údajů nebo jiných skutečností pro osobu uvedenou v § 64 odst. 1.

(4) Za porušení povinné mlčenlivosti se též nepovažuje sdělování údajů nebo jiných skutečností zdravotnickým pracovníkem, který je členem komory, v nezbytném rozsahu pro účely řízení prováděných orgány komory.

[16] Podle ust. § 117 odst. 3 písm. d) zákona o zdravotních službách: „*Poskytovatel se dopustí správního deliktu též tím, že...d) poruší povinnost mlčenlivosti podle § 51,...*“.

[17] Podle ust. § 117 odst. 4 zákona o zdravotních službách: „*Za správní delikt se uloží pokuta do*

- a) *1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a) nebo odstavce 3 písm. d),*
- b) *500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), c), d) nebo n) nebo odstavce 3 písm. e), f), g), h), i) nebo k),*
- c) *300 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. e), f) nebo g), odstavce 2 písm. c), l) nebo m) nebo odstavce 3 písm. a), b), l) nebo m),*
- d) *200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. r) nebo v), odstavce 2 písm. h) nebo odstavce 3 písm. n) nebo p),*
- e) *100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. h), i), j), k), l), m), q), s), t), u) nebo w), odstavce 2 písm. a), b), d), e), f) nebo i) nebo odstavce 3 písm. c), j), o) nebo s), nebo*
- f) *50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. o) nebo p), odstavce 2 písm. g), j), k), n) nebo o) nebo odstavce 3 písm. q), r) nebo t).*“.

[18] Podle ust. 118 odst. 4 zákona o zdravotních službách: „*Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává*

- a) *krajský úřad, v jehož správním obvodu byly spáchány, jde-li o správní delikty podle § 114 odst. 1 nebo § 115 odst. 1,*
- b) *správní orgán příslušný k udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb, jde-li o správní delikty podle § 117 odst. 1, 2 nebo 3,*
- c) *ministerstvo, jde-li o správní delikty podle § 115 odst. 2 nebo § 116 odst. 1.*“.

[19] Podle ust. § 45 a 45a zákona o ochraně osobních údajů: „*(1) Právnická osoba nebo fyzická osoba podnikající podle zvláštních předpisů se jako správce nebo zpracovatel dopustí správního deliktu tím, že při zpracování osobních údajů*

- a) *nestanoví účel, prostředky nebo způsob zpracování [§ 5 odst. 1 písm. a) a b)], nebo stanoveným účelem zpracování poruší povinnost nebo překročí oprávnění vyplývající ze zvláštního zákona,*
- b) *zpracovává nepřesné osobní údaje [§ 5 odst. 1 písm. c)],*
- c) *shromažďuje nebo zpracovává osobní údaje v rozsahu nebo způsobem, který neodpovídá stanovenému účelu [§ 5 odst. 1 písm. d), f) až h)],*
- d) *uchovává osobní údaje po dobu delší než nezbytnou k účelu zpracování [§ 5 odst. 1 písm. e)],*
- e) *zpracovává osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů mimo případy uvedené v zákoně (§ 5 odst. 2 a § 9),*
- f) *neposkytne subjektu údajů informace v rozsahu nebo zákonem stanoveným způsobem (§ 11),*
- g) *odmítne subjektu údajů poskytnout požadované informace (§ 12 a 21),*
- h) *neprijme nebo neprovede opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů (§ 13),*
- i) *nesplní oznamovací povinnost podle tohoto zákona (§ 16 a 27),*
- j) *nevede přehled případů porušení ochrany osobních údajů podle § 88 odst. 7 zákona o elektronických komunikacích, nebo*
- k) *neprovede ve stanovené lhůtě uložené opatření k nápravě.*

(2) *Právnícká osoba jako správce nebo zpracovatel se dopustí správního deliktu tím, že při zpracování osobních údajů některým ze způsobů podle odstavce 1(a) ohrozí větší počet osob svým neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života, nebo (b) poruší povinnosti pro zpracování citlivých údajů (§ 9).* (3) *Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do výše 5 000 000 Kč.* (4) *Za správní delikt podle odstavce 2 se uloží pokuta do výše 10 000 000 Kč.*

§ 45a

(1) *Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že poruší zákaz zveřejnění osobních údajů stanovený jiným právním předpisem.*

(2) *Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 1 000 000 Kč.*

(3) *Za správní delikt podle odstavce 1 spáchaný tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem se uloží pokuta do 5 000 000 Kč.*“.

[20] V první žalobní námitce žalobkyně zpochybňuje věcnou příslušnost správního úřadu s tím, že by tento zjištěný správní delikt měl projednávat Úřad pro ochranu osobních údajů, a to podle zákona o ochraně osobních údajů. Soud této námitce nepřisvědčil. Jak je patrné ze shora uvedené zákonné úpravy, Úřad pro ochranu osobních údajů má zákonnou kompetenci k sankcionování určitého obecnějšího protiprávního jednání na úseku ochrany osobních údajů; žalovaný a krajské úřady pak vykonávají svou působnost na speciálním úseku deliktního jednání, jímž je porušení povinnosti mlčenlivosti. Skutečnost, že se působnost obou úřadů může překrývat, je z této právní úpravy zjevná, není to však nic, co by mělo způsobovat neaplikovatelnost takové úpravy – taková situace je běžná i u jiných deliktních jednání. Podstatné pro příslušné posouzení je vymezení skutku („...v obecné rovině se skutkem rozumí určitá událost ve vnějším světě záležející v jednání člověka, která může mít znaky jednoho nebo více trestných činů anebo nemusí vykazovat znaky žádného trestného činu“ (citováno z Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, komentář k ust. § 12). Skutek, a na něho pak navazující skutková podstata. V dané věci skutek byl vymezen v tzv. skutkové větě, kterou soud uváděl shora při konstataci napadeného rozhodnutí, a za tento skutek byla žalobkyně postižena, přičemž svým jednáním naplnila příslušnou skutkovou podstatu. Problém při kolizi dvou právních úprav (jak bylo shora uvedeno, úpravy obecné a speciální) by nastal až v případě kolize při potrestání, resp. projednání jednoho skutku, pokud by naplňoval více skutkových podstat. Až v tomto případě by bylo možné argumentovat, že se jedná o jeden skutek, za nějž byl pachatel dvakrát postižen (ovšem musí se jednat skutečně o skutek jeden, nikoliv o skutků více, kdy jednotu skutku je nutné posuzovat i s ohledem na objekt příslušného deliktu, neboť ve správním trestání při mnohosti vykonavatelů veřejné správy může být jedna událost postižena podle více právních předpisů, což v sobě nese možný následek rozdílného potrestání více správními úřady). Nic takového však v dané věci nenastalo (resp. není ani žalobkyní tvrzeno); navíc podle názoru soudu sama skutková podstata správních deliktů je v obou případech jiná. Žalobkyně byla za určitý skutek postižena podle zákona o zdravotních službách, proto její odkaz na možné posouzení jiným úřadem podle zákona o ochraně osobních údajů není důvodný – soud, stejně jako žalovaný, považuje zákonné vymezení deliktního jednání za jasné, když za tento skutek – porušení povinnosti mlčenlivosti, zákon jako příslušný úřad určuje krajské úřady a žalovaného.

[21] Skutečnost, že dodržování povinnosti na úseku ochrany osobních údajů, provádí i Úřad na ochranu osobních údajů, je nerozhodná – jak bylo shora uvedeno a jak je patrné i z právní úpravy, oba vykonavatelé veřejné správy mají své zákonné kompetence ke kontrole a dozoru dodržování této části právního řádu, které mohou užívat.

[22] V další části žaloby žalobkyně polemizuje s tím, že by naplnila skutkovou podstatu deliktu, když poukazuje na zákon o účetnictví a náležitosti faktury. V dané věci je však tato žalobní argumentace zjednodušující a nepostihuje skutek, za nějž byla žalobkyně potrestána, v celé jeho šíři, jak je vymezen ve skutkové větě – žalobkyně nebyla potrestána za vystavení faktury podle zákona o účetnictví, ale za to, že v této faktuře uvedla i kód vyšetření, a zejména pak v průvodním dopise honorárnímu konzulovi uváděla osobní údaje, které nejsou pro identifikaci účastníka nezbytné (např. poukazem XXXXXXXX). Celý tento souhrn údajů byl shledán jako porušující povinnost mlčenlivosti, s čímž soud souhlasí – uvádění těchto údajů není nezbytné ani na faktuře, a rozhodně pak dokonce v průvodním dopise, kterým byla tato faktura zaslána. Obecný praktický postup je běžně takový, že tyto údaje se uvádějí (i v soudním řízení) až tehdy, pokud je nějaký spor o příslušné fakturované plnění (jeho rozsah, trvání apod.). Až tehdy se většinou tato informace doplňuje o další skutečnosti, ty však samy o sobě nejsou nutné k tomu, aby příslušné fakturované plnění identifikovaly, a proto jejich uvádění na faktuře nutné není.

[23] Pokud žalobkyně poukazuje na institut předžalobní výzvy podle ust. § 142a občanského soudního řádu („(1) Žalobce, který měl úspěch v řízení o splnění povinnosti, má právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému, jen jestliže žalovanému ve lhůtě nejméně 7 dnů před podáním návrhu na zahájení řízení zaslal na adresu pro doručování, případně na poslední známou adresu výzvu k plnění.

[24] (2) Jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, může soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti žalobci přiznat i v případě, že žalobce žalovanému výzvu k plnění za podmínek uvedených v odstavci 1 nezaslal.“), pak soud nesouhlasí s tím, že by žalobkyní zvolená forma naplňovala toto uplatnění práva, a tím tak vyvinění podle ust. § 51 odst. 3 zákona o zdravotních službách.

[25] K této problematice je předně nutné uvést, že ačkoliv je tzv. předžalobní výzva upravena v občanském soudním řádu, jedná se povahou spíše o hmotněprávní povinnost věřitele, která musí být splněna ještě před zahájením občanského soudního řízení, která však má vliv na přisudek nákladů řízení. Vhodnost zakomponování tohoto institutu do procesního předpisu (i klasickou procesní terminologií týkající se účastníků prozatím neprobíhajícího řízení, smíšenou s terminologií hmotněprávní) byla předmětem značné odborné kritiky, leč přesto tak bylo učiněno. Je tak nutné v tomto směru odmítnout názor žalovaného, který uváděl ve vyjádření k žalobě (nikoliv v odůvodnění rozhodnutí, neboť tento názor nebyl součástí opravného prostředku, je nově vyjádřen až v žalobních bodech, proto se k němu mohl vyjádřit žalovaný až ve svém procesním úkonu vůči soudu), že by tato předžalobní výzva nebyla ještě občanským soudním řízením (neboť mu předchází), a proto nemůže být naplněna zákonná podmínka ust. § 51 odst. 3 zákona o zdravotních službách. Toto zákonné ustanovení samo o sobě nehovoří přímo o probíhajícím občanském soudním řízení, ale o ochraně práv v občanskoprávním řízení. Podle názoru soudu takové poněkud širší jazykové vyjádření zahrnuje i postup, který předchází zahájení řízení před soudem podle občanského soudního řádu (tedy zahájení řízení, pro které občanský soudní řád užívá pojmu „občanské soudní řízení“ – srov. např. jeho ust. § 1, 2, 3, 7 a další), což je užší pojem, než občanskoprávní řízení, který užívá zákon o zdravotních službách ve svém ust. § 51 odst. 3. Ochranou práv v občanskoprávním řízení podle ust. § 51 odst. 3 zákona o zdravotních službách je tak nutné rozumět i postup před zahájením občanského soudního řízení, pokud je s tímto řízením spojen a má na něj vliv. Tak tomu v případě tzv. předžalobní výzvy je – samotné její zaslání nemusí totiž vyústit v podání žaloby (a tedy k zahájení občanského soudního řízení), neboť dlužník může po zaslání této výzvy věřiteli plnit, a potom je taková žaloba nedůvodná (soud v této

argumentaci užívá terminologii hmotněprávní, která lépe vystihuje příslušnou skutkovou situaci). Pokud však dlužník neplní, může věřitel podat žalobu, čímž dojde k zahájení občanského soudního řízení, přičemž k úspěšnému přisouzení nákladů řízení musí věřitel (již v pozici žalobce) prokázat, že dlužníkovi (nyní již žalovanému) doručil příslušnou výzvu k plnění. Zaslání této předžalobní výzvy k plnění tak má přímý vliv na uplatnění příslušného práva u soudu a případný přísudek, proto celý tento postup podle názoru soudu musí být brán jako součást ochrany práv v občanskoprávním řízení, jak má na mysli ust. § 51 odst. 3 zákona o zdravotních službách, byť soud souhlasí s žalovaným, že se prozatím o občanské soudní řízení nejedná.

[26] Po této obecnější argumentaci soud uvádí, že v tomto konkrétním případě však podle jeho názoru došlo k výraznému překročení sdělených informací tak, aby mohla být naplněna výluka z povinnosti mlčenlivosti podle ust. § 51 odst. 3 zákona o zdravotních službách, neboť příslušná faktura a průvodní dopis obsahují údaje, které nejsou pro předžalobní výzvu nutné a jejichž uvedení je tak z tohoto hlediska nadbytečné (již zmíněný XXXXXXXXX, jak je uvedeno ve skutkové větě). Všechny tyto skutečnosti jsou pro uplatnění práva v této fázi případného řízení nadbytečné a jejich uvedením se podle názoru soudu žalobkyně dopustila porušení povinnosti mlčenlivosti. Stejně jako žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí soud uvádí, že tyto skutečnosti, byť se třeba mohou oddělení nemocnice, které vymáhá příslušné poplatky, jevit jako běžné, běžné rozhodně nejsou a mohou mít dopad do intimní sféry každého pacienta a mohou jej v sociálním prostředí poškodit. Navíc jejich uvedení závažně narušuje zažité veřejné povědomí o dodržování lékařského tajemství, které je podstatnou hodnotou naší společnosti i našeho hodnotového systému, kdy je nutné důsledně trvat na dodržování této povinnosti (příslušná osoba je především pacientem, který oprávněně očekává důvěru na straně lékaře, že jej bude léčit, a že o skutečnostech, které se lékař při léčbě dozví, bude dodržovat povinnost mlčenlivosti).

[27] Se shora uvedeným hodnocením pak souvisí i další žalobní bod, jímž žalobkyně namítala nenaplnění materiální stránky správního deliktu, s čímž soud nesouhlasí, jak uvedl shora. Postup, který žalobkyně zvolila, je podle názoru soudu nejen značně necitlivý a ohrožující obecně důvěru v lékařské tajemství, ale i nesprávný. Žalobkyně není ani soudem, ani státním orgánem, aby mohla využívat procesní předpisy pro doručování, které jsou pro doručování do ciziny vyhrazeny soudům a státním orgánům (mezi něž patří i doručování prostřednictvím ministerstva zahraničních věcí, resp. podle tzv. Haagské úmluvy, tedy určenému ústřednímu orgánu oprávněnému přijímat písemnosti, když ani tento postup zde nebyl dodržen, a písemnost byla zaslána přímo XXXXXXXXX, což sice žádný kogentní předpis přímo nevylučuje, ale jedná se o postup v mezinárodním právním styku značně nezvyklý). Není tak případný odkaz žalobkyně na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.10.2008, čj. 7 Afs 27/2008-46, neboť v tomto případě se nejednalo podle názoru soudu o nepatrnou hodnotu společenské škodlivosti deliktu.

[28] Soud pak nezastává názor žalobkyně, že tím, že se s touto informací seznámila pouze osoba XXXXXXXXX, tedy v postavení státního orgánu, by tato skutečnost měla být hodnocena jako polehčující, resp. nenaplnující materiální stránku společenské škodlivosti. Není v dané věci podstatné, kolik osob se s informací seznámilo, ale skutečnost, že došlo k porušení povinnosti mlčenlivosti, neboť postupem, který žalobkyně zvolila, se s touto informací mohlo seznámit více osob. Ohrožující charakter takového postupu soud považuje za dosti výrazný, proto podle jeho názoru společenská škodlivost takového jednání není

rozhodně malá a dosahuje intenzity, která mohla vést k výraznému zásahu do osobnostních práv pacienta.

[29] Jak bylo shora uvedeno, tento postup podle názoru soudu nebyl důvodný ani pro ochranu práv žalobkyně v občanskoprávním řízení pro zaslání tzv. předžalobní výzvy, když ta v tomto případě by nebyla zaslána, neboť žalobkyni nebyl znám pobyt žalovaného (srov. zákonné podmínky zaslání této výzvy podle ust. § 142a odst. 1 občanského soudního řádu). K takové situaci v občanském soudním řízení dochází, kdy v takovém případě prostě tato výzva nemůže být zaslána, a je tak na soudu, aby soudní písemnosti doručoval do ciziny podle příslušných předpisů (např. zhusta v případě tzv. černých pasažérů – cizinců, kdy adresa, kterou tyto osoby uvedou při přepravní kontrole, není dostatečná nebo se jedná o obdobu adresy ohlašovny v cizině, případně se jedná o osoby, které prohlásí, že žádný doklad totožnosti nemají, a k zaslání předžalobní výzvy nemůže dojít).

[30] Poukaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.5.2015, sp. zn. 1 As 113/2012, není přílehlavý, neboť v tomto rozsudku se jednalo o jinou situaci, kdy vykládaná právní norma nebyla určitá (což není tento případ), a příslušnému úřadu byla vytýkána nekonzistentnost v rozhodování, což rovněž v tomto případě není předmětem příslušného rozhodování.

[31] Pokud žalobkyně přikládala do spisu rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.12.2009, čj. 22 Ca 210/2009-25, pak rovněž skutková situace, která byla podkladem pro tento rozsudek, byla jiná a na tento případ není použitelná (jednalo se o poskytnutí informace soudu o tom, že určitá osoba podstupuje nějakou léčbu, v této věci se jedná o uvedení osobních informací, včetně kódu ošetření, navíc postupem, který není v souladu s právem – tedy v žádosti o doručení písemnosti honorárnímu konzulovi, aniž pro takový postup existují zákonné podmínky).

[32] Žalobkyně pak v další části žaloby uvádí, že na rozsah povinné mlčenlivosti (např. při případném postoupení pohledávek) existují různé názory. Soud k této části žaloby uvádí, že podle jeho názoru nemíří na podstatu této věci, kterou je potrestání za spáchaný správní delikt spočívající v porušení povinnosti mlčenlivosti. Jak bylo shora uvedeno, soud má za to, že žalobní body, které konkrétně namítaly porušení zákona, nejsou důvodné, proto se těžko může vyjadřovat k něčemu, co přímo s tímto předmětem správního řízení nesouvisí a nemohlo tak být ani autoritativně veřejnou správou hodnoceno.

[33] Žalobkyně dále namítá nepřiměřenou výši uložené pokuty, přičemž poukazuje na jiné případy porušení povinnosti (nikoliv u této skutkové podstaty, zde se i podle vyjádření účastníků řízení u ústního jednání jedná o první sankci, ale u skutkové podstaty podle zákona o ochraně osobních údajů). Soud uvádí, že podle jeho názoru výše uložené pokuty byla konkrétně přílehlavě zdůvodněna v odůvodnění napadeného rozhodnutí, na něž soud odkazuje, přičemž tato pokuta nebyla uložena ve zjevně nepřiměřené výši (sazba pokuty činí až jeden milión korun). Pokud žalobkyně poukazuje na jiné případy uložení pokuty jiným správním úřadem, pak je soud toho názoru, že ty podporují tento závěr, neboť výše pokuty i v těchto jiných správních řízeních se pohybuje v tisících až desetitísících korun, proto uložení pokuty ve výši 15.000,- Kč z této rozhodovací praxe (byť jiného správního úřadu) nijak zjevně nevybočuje.

[34] V této souvislosti soud podotýká, že pravomoc i odpovědnost za uložení příslušné sankce (pokuty) má především veřejná správa; správní soud přezkoumává, zda toto

právo nebylo v konkrétním případě zneužito, jak má na mysli ust. § 78 odst. 2 s.ř.s. K tomu v tomto případě nedošlo, jak bylo shora uvedeno, proto soud ani tento žalobní bod neuznal důvodným.

[35] V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou a proto ji zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).

[36] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu tyto nevznikly, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 6. června 2017

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Pechočová